

آسیب‌شناسی اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری^۱... در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی

دکتر محمد رضا جابر انصاری^۱

حمیدرضا یار احمدی^۲

حامد یار احمدی^۳

چکیده

بر اساس اصول قانون اساسی ایران به‌ویژه اصل ۱۱۰ قانون اساسی ابلاغ و نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام بر عهده مقام رهبری است. بر همین اساس ایشان در سال ۱۳۸۰ با نام‌گذاری سال رفتار علوی برای جلوگیری از اثرگذاری‌های منفی مفاسد اقتصادی بر اقتصاد کشور، اقدام به ابلاغ فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با مفاسد اقتصادی به سران قوای سه‌گانه بر لزوم شناسایی منافذ بروز فساد و ریشه‌کن کردن مفاسد اقتصادی فرمودند. لذا با گذشت بیش از ۱۶ سال از ابلاغ فرمان مذکور به نظر می‌رسد اجرای فرمان فوق مورد غفلت مسئولین امر بوده و به‌صرف تشکیل چندین جلسه مشترک یا ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی نمی‌توان اکتفا کرد. تأکیدها و بیانات مکرر معظم له در خصوص غفلت از اجرایی نمودن فرمان، بروز و انعکاس اخبار مفاسد کلان اقتصادی در دولت، مشکلات ایجاد شده در معیشت مردم و... از دلایل مهم اغفال از اجرای فرمان بوده است. شکی نیست در صورت تحقق بن‌بند فرمایشات رهبری به‌ویژه فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با مفاسد اقتصادی، این پدیده شوم ریشه‌کن شده و ماحصل آن اثرگذاری مثبت بر اقتصاد، سیاست، اعتماد مردم و... می‌گردد. این تحقیق سعی دارد با بررسی علل عدم اجرایی شدن فرمان مذکور، پیشنهادهایی را در راستای اجرایی شدن این فرمان ارائه نماید. از بین جامعه آماری بر اساس جدول مورگان - کرجسی، ۱۵۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه آماری، از نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده گردید. روش تحقیق در پژوهش حاضر، توصیفی از نوع پیمایشی می‌باشد. برای جمع‌آوری از ابزار پرسش‌نامه

۱- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد

۲- کارشناس ارشد رشته مدیریت دولتی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد h_yarahmadi65@yahoo.com

۳- دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

محقق ساخته برای سنجش علل و ابعاد کج روی اداری استفاده شد. برای تعیین پایایی پرسش نامه حاضر میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ محاسبه شده برابر ۰٫۸۹۴، به دست آمد و این عدد نمایانگر آن است که پرسشنامه مورد استفاده از قابلیت اعتماد و پایایی بالا برخوردار است. برای تجزیه و تحلیل داده از آزمون‌های کلموگروف - اسمیرنوف تک نمونه‌ای، آزمون فریدمن و کروسکال والیس به کمک نرم افزار SPSS، استفاده گردید. برای شناخت موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری اقدام به مطالعه بیش از ۹۰ مورد فیش سخنرانی معظم له و تأکیدات ایشان برای تحقق آن شد و مجموعاً ۲۵ مانع اساسی استخراج گردید و آن موانع در قالب پرسشنامه موانع اصلی در بین پنج گروه اصلی علما - نخبگان - مدیران اجرایی - مدیران نظارتی و نمایندگان مجلس شورای اسلامی توزیع گردید. از آزمون‌های کروسکال والیس برای بررسی تفاوت بین مقادیر یک متغیر در بین چند جامعه و برای رتبه‌بندی متغیرها از آزمون فریدمن استفاده گردید. نتایج تحقیق نشان داد که از دید پنج گروه مذکور رتبه‌بندی و اولویت‌ها متفاوت می‌باشد. بر همین اساس ۲۵ مانع اصلی ابتدا در بین کلیه گروه‌ها یعنی در بین ۱۵۰ نفر حجم نمونه رتبه‌بندی و سپس بین هر گروه جداگانه مورد بررسی قرار گرفت.

واژگان کلیدی: راهکارهای اجرایی، فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری، مفاسد اقتصادی

مقدمه

فساد پدیده‌ای است که کم‌وبیش در کلیه کشورهای جهان وجود دارد. نوع، شکل، میزان و قابلیت اثر گذاری آن در هر کشوری بسته به نوع حاکمیت‌ها متفاوت می‌باشد. پیامدهای منفی فساد منتج به اثر گذاری بر سازمان سیاسی، اقتصادی، توسعه یافتگی کشورها و... می‌گردد و مهم‌ترین اثر منفی آن به اعتقاد اندیشمندان اثر گذاری بر اعتماد عمومی است. دامنه مفاسد اقتصادی از یک عمل فردی از قبیل پرداخت رشوه تا یک عمل فراگیر و عمومی تمام ارکان سیاسی حکومت را دربر می‌گیرد. آنچه محرز است فساد در هر نوع و با هر میزانی موجب انحطاط است و وجود آن در بستر حاکمیت‌ها اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. جرایمی از قبیل ارتشاء، جعل، تقلب، تبانی، اختلاس و... که از مصادیق مفاسد اقتصادی می‌باشند، جرایمی جدید نیستند و قدمتی به اندازه دولت‌ها دارند. (عبدالعلی شالوند ۱۳۷۷، ۱۱۶) با وجود چنین پیامدهای منفی می‌توان پیش‌بینی نمود که مسیر استعدادها و منابع بالقوه و بالفعل انسانی از روش‌های صحیح به سمت روش‌های ناصواب و سهل‌الوصول تغییر جهت دهد و با اشاعه آن به مرور ریشه‌های فساد در بین لایه‌های مختلف حکومتی تنومندتر شده و روش مقابله و ریشه کن نمودن آن سخت‌تر خواهد شد. بنابراین مقابله با مفاسد اقتصادی در عصر حاضر ضرورتی جدی و انکارناپذیر است (عباس زادگان ۱۳۸۳: ۱۴). در شرایط فعلی و

در کشورهای مختلف به‌ویژه کشورهای صنعتی مواردی از قبیل ارتشاء، اختلاس، تبانی مالی و... هر از چندگاهی کشف و از طریق رسانه‌های گوناگون منعکس می‌گردد. این پیامدها موارد جدیدی نیستند و قدمتی به اندازه تشکیل دولت‌ها دارند. برآیند اثرگذاری روانی انعکاس این گونه اخبار در بین قشرهای مختلف دارای اهمیت است. در کشور ایران نیز همچون دیگر کشورهای جهان پدیده مفسد اقتصادی با ویژگی‌های خود وجود دارد. اما شرایط فرهنگی، دینی و سیاسی حکومت که برآمده از ملت و پس از انقلاب شکوهمند سال ۱۳۵۷ می‌باشد، شدت و شیوع مفسد اقتصادی را که با اصلی‌ترین شعار تشکیل حکومت یعنی ایجاد عدالت و رفع تبعیض در تضاد است بر نمی‌تابد. حکومت جمهوری اسلامی ایران به رهبری امام راحل^(ره) و پس از آن حضرت آیت الله خامنه‌ای با پایه‌ریزی و اجرای مدلی جدید در اداره حکومت با عنوان ولایت فقیه، معادلات جهانی را که بر پایه مادی‌گرایی استوار بود را تغییر داد و به شخصیت انسان ارزش والایی بخشید. آنچه از بیانات رهبر فقید و مقام معظم رهبری استنباط می‌شود، تأکید بر مجریان حکومت در قوای سه‌گانه برای ارائه خدمت به ملت بر اساس شرع مقدس اسلام و باهدف جلوگیری از تضييع حقوق آنهاست.

بر اساس اصول قانون اساسی ایران به‌ویژه اصل ۱۱۰ قانون اساسی ابلاغ و نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام بر عهده مقام رهبری است. بر همین اساس ایشان در سال ۱۳۸۰ با نام‌گذاری سال رفتار علوی برای جلوگیری از اثرگذاری‌های منفی مفسد اقتصادی بر اقتصاد کشور، اقدام به ابلاغ فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با مفسد اقتصادی به سران قوای سه‌گانه بر لزوم شناسایی منافذ بروز فساد و ریشه‌کن کردن مفسد اقتصادی فرمودند.

اما با گذشت بیش از ۱۶ سال از ابلاغ فرمان مذکور به نظر می‌رسد اجرای فرمان فوق مورد غفلت مسئولین امر بوده و به‌صرف تشکیل چندین جلسه مشترک یا ستاد مبارزه با مفسد اقتصادی نمی‌توان اکتفا کرد. تأکیدات و بیانات مکرر معظم له در خصوص غفلت از اجرایی نمودن فرمان، بروز و انعکاس اخبار مفسد کلان اقتصادی در دولت، مشکلات ایجاد شده در معیشت مردم و... از دلایل مهم اغفال از اجرای فرمان بوده که مردم وجود فساد را لمس می‌کنند.

شکی نیست در صورت تحقق بندهند فرمایشات رهبری به‌ویژه فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با مفسد اقتصادی، این پدیده شوم ریشه‌کن شده و ماحصل آن اثرگذاری مثبت بر اقتصاد، سیاست، اعتماد مردم و... می‌گردد. این تحقیق سعی دارد با بررسی علل عدم اجرایی شدن فرمان مذکور، پیشنهادهایی را در راستای اجرایی شدن این فرمان ارائه نماید.

امروزه پژوهشگران و اندیشمندان مختلف در حوزه‌های علوم سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و

اجتماعی با پرداختن به علل بروز فساد مالی، روش‌های پیشگیرانه و همچنین پیامدهای ناشی از بروز مفاسد اقتصادی و تأثیر آن بر سایر فاکتورهای مهم اداره حکومت، دریچه جدیدی را بر روش‌های چپستی و چرایی مفاسد اقتصادی گشوده‌اند.

بررسی آثار و تبعات بروز مفاسد اقتصادی از قبیل کاهش رشد اقتصادی، توسعه ملی، توزیع عادلانه ثروت و قدرت در بین مردم، افزایش فقر و... نشان می‌دهد در صورتی که درصدد کاهش آن برنیاییم، به سمت وسوی فرهنگ قدرت‌طلبی و مال‌اندوزی خواهیم رفت و کلیه این موارد به توسعه ناپایدار خواهد انجامید (فتاح شریف ۱۳۸۸: ۱۸۴).

اساس و بنیان جمهوری اسلامی ایران بر پایه عدالت و خدمت به خلق بنا شده است. فلذا براساس آموزه‌های شرع مقدس اسلام و تأکیدات امام راحل^(ره) خدمت به خلق و گسترش عدالت موجب اعتماد عمومی به حاکمیت اسلامی خواهد شد و در صورت عدم موفقیت در خدمت همه‌جانبه نارضایتی را از حاکمیت اسلامی در سطوح و اقشار جامعه به دنبال خواهد داشت.

بروز پدیده مفاسد اقتصادی تأثیر بسیار منفی در اذهان عمومی جامعه به دنبال دارد. با توجه به بستر اسلامی و شرعی حاکمیت اسلامی مشاهده برخی ناهنجاری‌های افراد در راستای رسیدن به مقاصد شوم خود ناپسند است. مقام معظم رهبری به استناد اصل ۱۱۰ قانون اساسی با تبیین سیاست‌های کلی نظام استراتژی نظام برای مقابله با مفاسد اقتصادی را در قالب یک فرمان به سران قوای سه‌گانه ابلاغ فرمودند که این نوع ابلاغ نشان از اهمیت موضوع برای نظام دارد.

مبانی نظری

فساد: کلمه فساد^۱ به معنی شکستن یا نقض کردن است و آنچه شکسته یا نقض می‌شود می‌تواند یک شیوه یا رفتار اخلاقی اجتماعی یا مقررات اداری باشد (تانزی ویتو ۱۳۷۳: ۱۴۹).

در علم حقوق، فساد در مقابل صحت قرار گرفته «آن صفتی است که به اعتبار آن صفت، آن عمل نمی‌تواند دارای آثار قانونی باشد.» (دکتر محمدجعفر جعفری، ایران تهران، انتشارات گنج دانش) در فرهنگ وبستر^۲ فساد چنین تعریف شده «فساد عبارت از پاداشی نامشروع که برای وادار کردن فرد به تخلف از وظیفه تخصیص داده می‌شود.»

ج. اس. نای معتقد است که فساد رفتاری است که به دلیل جاه‌طلبی‌های شخصی، معرف انحراف از شیوه عادی انجام وظیفه باشد و به صورت تخلف از قوانین و مقررات و انجام اعمالی از قبیل ارتشاء، پارتی‌بازی و اختلاس بروز نماید (زاهدی، ۱۳۷۲: ۱۵۷).

گونار میردال دانشمند علوم اداری فساد را در معنای وسیع‌تری مورد مذاقه قرار داده و می‌گوید «فساد به تمام شکل‌های گوناگون انحراف با اعمال قدرت شخصی و استفاده نامشروع از مقام و موقعیت شغلی قابل اطلاق است».

به عقیده ماکیاولی فساد جریانی است که طی آن موازین اخلاقی افراد سست و فضیلت و تقوای آن‌ها به نابودی کشیده می‌شود. از آنجایی که بیشتر افراد از نظر درجه تقوی و پرهیزکاری ضعیف هستند، زمینه فساد در آن‌ها همواره وجود دارد مگر زمانی که تحت هدایت و نفوذ یک رهبر بزرگ قرار گیرند (زاهدی ۱۳۷۵: ۱۸).

ارتشاء یا رشوه‌خواری: اخذ وجه یا مال توسط کارمند دولت از شخص ذی‌نفع یا رشوه‌دهنده برای انجام دادن یا ندادن کاری.

اختلاس: برداشتن وجه نقد یا مال منقول از بیت‌المال توسط کارمند دولت با توسل به خدعه و نیرنگ.

تقلب: لطمه‌زدن به حقوق و منافع دیگران و حقوق دولت، سازمان یا نقض یک قانون در حین انجام فعالیت‌های اداری.

تبعیض: هرگونه تفاوت به علل مختلف موجب تضییع حق از شخصی به منظور بهره‌مند گرداندن من غیر حق شخصی دیگر.

سوءاستفاده از مقام: استفاده از سمت خود به ضرر مردم یا اموال عمومی یا اموال سازمان متبوع به قصد انتفاع خود.

خیانت در امانت: استفاده از اموال دولتی به نحوی که موجب اضرار و اتلاف مال گردد.

امنیت اقتصادی: نظر رابرت ماندل امنیت اقتصادی عبارت است از: «میزان حفظ و ارتقای شیوه زندگی مردم یک جامعه از طریق تأمین کالاها و خدمات، از مجرای عملکرد داخلی و هم‌حضور در بازارهای بین‌المللی».

اهداف تحقیق

هر تحقیقی با توجه به موضوع خاص آن، هدف یا اهدافی را دنبال می‌کند. اصولاً تحقیقات به دو دلیل و منظور انجام می‌گیرد، نخست حل مشکل یا مشکلاتی که در عصر حاضر در محل بروز

نواقص وجود دارد و در مرحله دوم باهدف افزودن به مجموعه دانش بشری در زمینه خاصی که مورد توجه و علائق محقق است صورت می‌گیرد. هنگامی که باهدف برخورداری از نتایج برای حل مسائل موجود در سازمان به تحقیق می‌پردازیم آن را تحقیق کاربردی می‌نامیم (سکاران ۱۳۸۵: ۸). هدف اصلی از تحقیق حاضر شناسایی آسیب‌ها و ارائه راهکارهای اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی است که اجرایی نمودن آن موجب ریشه کن شدن پدیده فساد و بهبود شرایط اقتصادی خواهد شد. برای رسیدن به این منظور اهداف زیر مدنظر بوده است:

۱. شناسایی و بررسی موانع محقق شدن فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲. تعیین ترتیب اولویت، اهمیت و اثرگذاری موانع عدم تحقق فرمان
۳. شناسایی راهکارهای اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با مفاسد اقتصادی

سوالات تحقیق:

۱. ابعاد موانع تحقق و اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی چیست؟
۲. ترتیب اولویت، اهمیت و اثرگذاری موانع عدم تحقق فرمان کدام‌اند؟
۳. راهکارهای اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای مبارزه با مفاسد اقتصادی کدام‌اند؟

روش تحقیق

این تحقیق از نظر دسته‌بندی مبتنی بر هدف و جزء تحقیقات کاربردی محسوب می‌شود، چراکه هدف از این تحقیق، به کارگیری نتایج آن به منظور ارائه پیشنهادها عملی است و برحسب نحوه جمع‌آوری داده‌ها جزء تحقیقات توصیفی - پیمایشی است. انجام چنین تحقیقی صرفاً برای شناسایی شرایط موجود و یاری‌رساندن به فرآیند تصمیم‌گیری می‌باشد. جامعه آماری در این تحقیق را پنج گروه (عالمان دینی)، نظریه‌پردازان و نخبگان در علوم سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و مدیران اجرایی در قوای سه‌گانه و مدیران نظارتی و نمایندگان مجلس اعم از مرد و زن و با هر ترکیب سنی و جنسیتی تشکیل می‌دهند. جامعه آماری در این تحقیق ۱۵۰ نفر بوده است.

شرایط گروه‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- گروه اول: علما با داشتن حداقل درجه اجتهاد
- گروه دوم: نخبگان و نظریه‌پردازان با تحصیلات حداقل مدرک دکتری در یکی از رشته‌های مدیریت، علوم سیاسی، اجتماعی و...
- گروه سوم: مدیران اجرایی با حداقل ۵ سال سابقه مدیریت در سطوح میانی
- گروه چهارم: مدیران نظارتی با حداقل ۱۰ سال سابقه نظارتی، قضاوت و مدیریت در دستگاه قضایی، سازمان بازرسی، دیوان محاسبات و...
- گروه پنجم: نمایندگان مجلس شورای اسلامی

برای جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق از پرسشنامه استفاده گردید. پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق از نوع نگرش‌سنجی و براساس مقیاس لیکرت تنظیم شده است. به این منظور پرسشنامه محقق ساخته‌ای برای بررسی ابعاد و علل کج‌روی‌های اداری مشتمل بر ۲۵ سؤال مختلف که در این پرسشنامه ابتدا به بررسی راهکارهایی اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای رهبری در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی پرداخته شده است و روایی آن‌ها توسط اساتید محترم دانشگاه موردبازنگری قرار گرفته است. برای سنجش پایایی پرسش‌نامه ابتدا ۲۵ پرسش‌نامه به صورت پیش‌آزمون توزیع و جمع‌آوری گردید و پس از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ به وسیله نرم‌افزار SPSS پایایی آن برابر ۰/۸۹۴. محاسبه گردید که حاکی از پایایی در سطح عالی می‌باشد. در این تحقیق، برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از دوروش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. آمار توصیفی برای برآورد توزیع فراوانی، درصد، میانگین، جداول و نمودارها به کار رفته است و به منظور آزمون سؤالات، از آزمون رتبه‌بندی فریدمن و کروسکال والیس استفاده شده است.

آزمون تعیین نرمال داده‌ها

H_0 : نرمال بودن توزیع متغیر مورد بررسی.

H_1 : عدم نرمال بودن توزیع متغیر مورد بررسی.

در صورتی که سطح معنی‌داری آزمون کمتر از ۰,۰۵ باشد فرض صفر را رد کرده و با اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت توزیع داده‌ها نرمال نیست. در صورتی که سطح معنی‌داری آزمون بیشتر از ۰,۰۵ باشد فرض صفر را می‌پذیریم و توزیع داده‌ها نرمال است.

جدول شماره ۱: آزمون کولموگروف-اسمیرنف

متغیرها	علما	نخبگان	مدیران اجرایی	مدیران نظارتی	نمایندگان
تعداد	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
میانگین	۱,۹۸	۱,۹۷	۱,۹۰	۱,۹۵	۲,۰۲
انحراف استاندارد	۰,۲۱۶	۰,۱۴۶	۰,۲۰۶	۰,۲۳۵	۰,۳۱۶
تفاوت مطلق	۰,۱۷۰	۰,۱۱۱	۰,۱۹۵	۰,۲۲۵	۰,۱۲۵
تفاوت مثبت	۰,۰۹۲	۰,۱۱۱	۰,۰۹۵	۰,۲۲۵	۰,۱۲۵
تفاوت منفی	-۰,۱۷۰	-۰,۰۸۶	-۰,۱۹۵	-۰,۱۵۹	-۰,۱۲۵
Z	۰,۹۳۴	۰,۶۰۷	۱,۰۴۶	۱,۲۳۲	۰,۶۸۷
سطح معناداری	۰/۰۰۸	۰/۰۱۵	۰/۰۱۶	۰/۰۰۶	۰/۰۰۳

مطابق جدول فوق، چون سطح معنی داری متغیر از ۰,۰۵ کوچکتر است، بنابراین با اطمینان ۹۵٪ می توان گفت توزیع متغیرها نرمال نیست. پس برای کلیه فرضیات باید از آزمونهای ناپارامتری رتبه بندی فریدمن استفاده نمود.

بررسی سؤال اول تحقیق:

بین پاسخ های پنج گروه درباره موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده ای تفاوت وجود دارد؟
فرض صفر H_0 : اولویت های پاسخ دهندگان یکسان است.
فرض مخالف H_1 : دست کم دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۲: آزمون فریدمن

تعداد داده ها	۱۵۰
مقدار آماره کای دو	۱,۰۴۹
درجه آزادی	۴
Sig	۰,۹۰۲

با توجه به جدول شماره ۲ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده بزرگتر از ۰,۰۵ درصد است، دلیلی بر رد فرض صفر در این تحقیق یافت نشد. یعنی اولویت های پاسخ دهندگان

در پنج گروه علما، نخبگان، مدیران اجرایی، مدیران نظارتی و نمایندگان دربار موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت معناداری وجود ندارد و این اولویت‌ها در پنج گروه ذکر شده یکسان است. میانگین رتبه به دست آمده در جدول زیر نمایش داده شده است:

جدول شماره ۳: میانگین رتبه‌ها

گروه‌ها	اولویت متغیرها	میانگین رتبه
۱- علما	یکسان	۳,۱۸
۲- نخبگان	یکسان	۲,۸۳
۳- مدیران اجرایی	یکسان	۲,۹۷
۴- مدیران نظارتی	یکسان	۲,۹۰
۵- نمایندگان	یکسان	۳,۱۲

بررسی سؤال دوم تحقیق:

بین پاسخ‌های علما به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت وجود دارد؟ فرض صفر H_0 : اولویت‌های پاسخ‌های علما به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای یکسان است.

فرض مخالف H_1 : دست کم پاسخ علما به دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۴: آزمون فریدمن

۳۰	تعداد داده‌ها
۸۰,۸۲۲	مقدار آماره کای دو
۲۴	درجه آزادی
۰,۰۰۰	Sig

با توجه به جدول شماره ۴ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده کوچک‌تر از ۵ درصد است، فرض صفر رد می‌شود. یعنی بین نظرات علما در خصوص بیست و پنج مانع شناسایی شده، تفاوت معناداری وجود دارد و این اولویت‌ها یکسان نیستند. برای بررسی میزان اهمیت هر سؤال از نظر علما به جدول زیر مراجعه می‌گردد:

جدول شماره ۵: بررسی اولویت پرسش‌ها از نظر علما

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۵	۱۱,۰۲	۱- غفلت مسئولین
۱	۸,۹۷	۲- تجمل زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۱۴	۱۳,۱۷	۳- عدم مشارکت همه‌جانبه مردم
۱۱	۱۱,۸۳	۴- تعامل و همکاری قوای سه‌گانه
۶	۱۱,۰۵	۵- ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۱۳	۱۲,۹۰	۶- اطلاع دادرسی در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱۸	۱۴,۶۷	۷- افزون‌طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود
۲	۹,۵۲	۸- وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی
۹	۱۱,۶۰	۹- غیر شفاف بودن قوانین مربوط به نظارت بر فعالیت‌ها و معاملات کلان اقتصادی
۲۲	۱۶,۰۲	۱۰- انحصار قدرت و نفوذ در ید مسئولین دولتی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی
۲۰	۱۴,۸۳	۱۱- عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲۱	۱۵,۶۰	۱۲- گسترش و ریشه‌دار شدن فساد به‌مرور زمان
۱۰	۱۱,۷۵	۱۳- عدم تشویق مدیران سالم و درستکار دولتی
۱۹	۱۴,۷۷	۱۴- وجود برخی فرصت‌های نابرابر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی و خصوصی
۴	۱۰,۹۵	۱۵- عدم تبلیغ کاربردی شاعر دینی در راستای خودسازی در دستگاه‌های دولتی
۱۵	۱۳,۲۲	۱۶- سوءاستفاده سیاسی از سوی برخی گروه‌ها در برخورد با مفسدان اقتصادی
۱۶	۱۳,۴۳	۱۷- عدم مراقبت دائم مدیران از نفوذ فساد در سیستم تحت امر
۱۷	۱۴,۰۷	۱۸- عدم اقدام و برخورد به‌موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۲۳	۱۶,۰۸	۱۹- بیم از فرار سرمایه‌گذار باهدف مبارزه با مفاسد اقتصادی
۳	۱۰,۵۵	۲۰- فضا سازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۲۴	۱۶,۷۸	۲۱- زیر سؤال بردن بی‌جهت اشخاص و مسئولین در زمینه مفاسد اقتصادی
۸	۱۱,۴۷	۲۲- تهاجم علیه مبارزان مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های نظارتی و اجرایی
۲۵	۱۷,۲۷	۲۳- آلوده شدن مبارزان مفاسد اقتصادی به تخلف و فساد
۱۲	۱۲,۱۳	۲۴- نفوذ افراد مسئله‌دار به سیستم مبارزه با مفاسد اقتصادی
۷	۱۱,۳۷	۲۵- عدم آسیب‌شناسی منافذ بروز فساد در دستگاه‌های دولتی

با توجه به جدول شماره ۵ از آنجا که پرسش‌های شماره دو با رتبه ۸,۹۷، هشت با رتبه ۹,۵۲، بیست با رتبه ۱۰,۵۵، یک با رتبه ۱۱,۰۲ و شانزده با رتبه ۱۳,۲۲ به ترتیب دارای کمترین رتبه

می‌باشد، لذا از نظر علما بیشترین اولویت موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای به ترتیب در این سؤالات می‌باشد و همچنین پرسش‌های شماره بیست‌وسه با رتبه ۱۷,۲۷، بیست‌ویک با رتبه ۱۶,۷۸، نوزده با رتبه ۱۶,۰۸، ده با رتبه ۱۶,۰۲ و دوازده با رتبه ۱۵,۶۰ به ترتیب دارای بیشترین رتبه و کمترین اولویت می‌باشد.

بررسی سؤال سوم تحقیق:

بین پاسخ‌های نخبگان به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت وجود دارد؟

فرض صفر H0: اولویت‌های پاسخ‌های نخبگان به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای یکسان است.

فرض مخالف H1: دست کم پاسخ نخبگان به دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۶: آزمون فریدمن

۳۰	تعداد داده‌ها
۴۷,۷۳۵	مقدار آماره کای دو
۲۴	درجه آزادی
۰,۰۰۳	Sig

با توجه به جدول شماره ۶ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده کوچک‌تر از ۵ درصد است، فرض صفر رد می‌شود. یعنی بین نظرات نخبگان به بیست‌وپنج مانع شناسایی شده تفاوت معناداری وجود دارد و این اولویت‌ها یکسان نیستند. برای بررسی میزان اهمیت هر سؤال از نظر نخبگان به جدول زیر مراجعه می‌گردد:

جدول شماره ۷: بررسی اولویت پرسش‌ها از نظر نخبگان

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۲۲	۱۴,۸۰	۱- غفلت مسئولین
۱۴	۱۳,۳۵	۲- تجمل‌زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۲۱	۱۴,۵۵	۳- عدم مشارکت همه‌جانبه مردم
۱۱	۱۲,۳۸	۴- تعامل و همکاری قوای سه‌گانه

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۴	۱۱,۰۰	۵- ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۷	۱۱,۶۵	۶- اطلاع دادرسی در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱۰	۱۲,۲۸	۷- افزون طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود
۸	۱۱,۷۸	۸- وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی
۱۲	۱۳,۰۳	۹- غیر شفاف بودن قوانین مربوط به نظارت بر فعالیت‌ها و معاملات کلان اقتصادی
۹	۱۲,۱۷	۱۰- انحصار قدرت و نفوذ در ید مسئولین دولتی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی
۲۴	۱۶,۰۳	۱۱- عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۶	۱۱,۲۵	۱۲- گسترش و ریشه‌دار شدن فساد به‌مرور زمان
۲	۱۰,۴۸	۱۳- عدم تشویق مدیران سالم و درستکار دولتی
۱۸	۱۴,۰۳	۱۴- وجود برخی فرصت‌های نابرابر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی و خصوصی
۱۹	۱۴,۴۰	۱۵- عدم تبلیغ کاربردی شعار دینی در راستای خودسازی در دستگاه‌های دولتی
۲۵	۱۶,۱۰	۱۶- سوء استفاده سیاسی از سوی برخی گروه‌ها در برخورد با مفسدان اقتصادی
۳	۱۰,۶۷	۱۷- عدم مراقبت دائم مدیران از نفوذ فساد در سیستم تحت امر
۵	۱۱,۰۱	۱۸- عدم اقدام و برخورد به‌موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۲۳	۱۵,۵۰	۱۹- بیم از فرار سرمایه گذار باهدف مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲۰	۱۴,۶۷	۲۰- فضا سازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱	۱۰,۲۷	۲۱- زیر سؤال بردن بی‌جهت اشخاص و مسئولین در زمینه مفاسد اقتصادی
۱۳	۱۳,۲۸	۲۲- تهاجم علیه مبارزان مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های نظارتی و اجرایی
۱۵	۱۳,۳۷	۲۳- آلوده شدن مبارزان مفاسد اقتصادی به تخلف و فساد
۱۶	۱۳,۹۷	۲۴- نفوذ افراد مسئله‌دار به سیستم مبارزه با مفاسد اقتصادی
۱۷	۱۳,۹۸	۲۵- عدم آسیب‌شناسی منافذ بروز فساد در دستگاه‌های دولتی

با توجه به جدول شماره ۱۷ از آنجا که پرسش‌های شماره بیست و یک با رتبه ۱۰,۲۷، سیزده با رتبه ۱۰,۴۸، هفده با رتبه ۱۰,۶۷، پنج با رتبه ۱۱,۰۰ و هجده با رتبه ۱۱,۰۱ به ترتیب دارای کمترین رتبه می‌باشد، لذا از نظر نخبگان بیشترین اولویت موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای به ترتیب در این سؤالات بوده است و همچنین پرسش‌های شماره شانزده با رتبه ۱۶,۱۰، یازده با رتبه ۱۶,۰۳، نوزده با رتبه ۱۵,۵۰، یک با رتبه ۱۴,۸۰ و سه با رتبه ۱۴,۵۵ به ترتیب دارای بیشترین رتبه و کمترین اولویت می‌باشد.

بررسی سؤال سوم تحقیق:

بین پاسخ‌های نخبگان به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت وجود دارد؟

فرض صفر H_0 : اولویت‌های پاسخ‌های نخبگان به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای یکسان است.

فرض مخالف H_1 : دست کم پاسخ نخبگان به دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۸: آزمون فریدمن

۳۰	تعداد داده‌ها
۴۷,۷۳۵	مقدار آماره کای دو
۲۴	درجه آزادی
۰,۰۰۳	Sig

با توجه به جدول شماره ۸ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده کوچک‌تر از ۵ درصد است، فرض صفر رد می‌شود. یعنی بین نظرات نخبگان به بیست و پنج مانع شناسایی شده تفاوت معناداری وجود دارد و این اولویت‌ها یکسان نیستند. برای بررسی میزان اهمیت هر سؤال از نظر نخبگان به جدول زیر مراجعه می‌گردد:

جدول شماره ۹: بررسی اولویت پرسش‌ها از نظر نخبگان

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۲۲	۱۴,۸۰	۱- غفلت مسئولین
۱۴	۱۳,۳۵	۲- تجمل‌زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۲۱	۱۴,۵۵	۳- عدم مشارکت همه‌جانبه مردم
۱۱	۱۲,۳۸	۴- تعامل و همکاری قوای سه‌گانه
۴	۱۱,۰۰	۵- ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۷	۱۱,۶۵	۶- اطلاع دادرسی در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱۰	۱۲,۲۸	۷- افزون‌طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود
۸	۱۱,۷۸	۸- وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۱۲	۱۳,۰۳	۹- غیر شفاف بودن قوانین مربوط به نظارت بر فعالیت‌ها و معاملات کلان اقتصادی
۹	۱۲,۱۷	۱۰- انحصار قدرت و نفوذ در ید مسئولین دولتی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی
۲۴	۱۶,۰۳	۱۱- عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۶	۱۱,۲۵	۱۲- گسترش و ریشه‌دار شدن فساد به مرور زمان
۲	۱۰,۴۸	۱۳- عدم تشویق مدیران سالم و درستکار دولتی
۱۸	۱۴,۰۳	۱۴- وجود برخی فرصت‌های نابرابر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی و خصوصی
۱۹	۱۴,۴۰	۱۵- عدم تبلیغ کاربردی شعائر دینی در راستای خودسازی در دستگاه‌های دولتی
۲۵	۱۶,۱۰	۱۶- سوءاستفاده سیاسی از سوی برخی گروه‌ها در برخورد با مفسدان اقتصادی
۳	۱۰,۶۷	۱۷- عدم مراقبت دائم مدیران از نفوذ فساد در سیستم تحت امر
۵	۱۱,۰۱	۱۸- عدم اقدام و برخورد به‌موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۲۳	۱۵,۵۰	۱۹- بیم‌افزایی سرمایه‌گذار باهدف مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲۰	۱۴,۶۷	۲۰- فضاسازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱	۱۰,۲۷	۲۱- زیر سؤال بردن بی‌جهت اشخاص و مسئولین در زمینه مفاسد اقتصادی
۱۳	۱۳,۲۸	۲۲- تهاجم علیه مبارزان مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های نظارتی و اجرایی
۱۵	۱۳,۳۷	۲۳- آلوده شدن مبارزان مفاسد اقتصادی به تخلف و فساد
۱۶	۱۳,۹۷	۲۴- نفوذ افراد مسئله‌دار به سیستم مبارزه با مفاسد اقتصادی
۱۷	۱۳,۹۸	۲۵- عدم آسیب‌شناسی منافذ بروز فساد در دستگاه‌های دولتی

با توجه به جدول شماره ۷ از آنجا که پرسش‌های شماره بیست و یک با رتبه ۱۰,۲۷، سیزده با رتبه ۱۰,۴۸، هفده با رتبه ۱۰,۶۷، پنج با رتبه ۱۱,۰۰ و هجده با رتبه ۱۱,۰۱ به ترتیب دارای کمترین رتبه می‌باشد، لذا از نظر نخبگان بیشترین اولویت از موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای به ترتیب در این سؤالات می‌باشد و همچنین پرسش‌های شماره شانزده با رتبه ۱۶,۱۰، یازده با رتبه ۱۶,۰۳، نوزده با رتبه ۱۵,۵۰، یک با رتبه ۱۴,۸۰ و سه با رتبه ۱۴,۵۵ به ترتیب دارای بیشترین رتبه و کمترین اولویت می‌باشد.

پرسی سؤال سوم تحقیق:

بین پاسخ‌های مدیران اجرایی به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت وجود دارد؟

فرض صفر H0: اولویت‌های پاسخ‌های مدیران اجرایی به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای یکسان است.

فرض مخالف H1: دست کم پاسخ مدیران اجرایی به دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۱۰: آزمون فریدمن

۳۰	تعداد داده‌ها
۵۴,۳۸۱	مقدار آماره کای دو
۲۴	درجه آزادی
۰,۰۰۰	Sig

با توجه به جدول شماره ۱۰ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده کوچک‌تر از ۵ درصد است، فرض صفر رد می‌شود. یعنی بین نظرات مدیران اجرایی به بیست و پنج مانع شناسایی شده تفاوت معناداری وجود دارد و این اولویت‌ها یکسان نیستند. برای بررسی میزان اهمیت هر سؤال از نظر مدیران اجرایی به جدول زیر مراجعه می‌گردد:

جدول شماره ۱۱: بررسی اولویت پرسش‌ها از نظر مدیران اجرایی

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۱۳	۱۳,۰۲	۱- غفلت مسئولین
۵	۱۱,۴۳	۲- تجمل زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۲۴	۱۶,۴۸	۳- عدم مشارکت همه‌جانبه مردم
۱۵	۱۳,۲۳	۴- تعامل و همکاری قوای سه‌گانه
۱	۹,۵۷	۵- ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۱۴	۱۳,۲۰	۶- اطلاع دادرسی در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۲۲	۱۴,۹۷	۷- افزون طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود
۱۸	۱۴,۱۷	۸- وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی
۴	۱۰,۸۵	۹- غیر شفاف بودن قوانین مربوط به نظارت بر فعالیت‌ها و معاملات کلان اقتصادی
۲۳	۱۵,۰۰	۱۰- انحصار قدرت و نفوذ در پد مسئولین دولتی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی
۱۷	۱۳,۴۷	۱۱- عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفسد اقتصادی
۱۰	۱۲,۲۳	۱۲- گسترش و ریشه‌دار شدن فساد به مرور زمان
۲۰	۱۴,۲۸	۱۳- عدم تشویق مدیران سالم و درستکار دولتی
۹	۱۲,۰۷	۱۴- وجود برخی فرصت‌های نابرابر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی و خصوصی

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۱۸	۱۳,۹۲	۱۵- عدم تبلیغ کاربردی شعائر دینی در راستای خودسازی در دستگاه‌های دولتی
۸	۱۱,۸۰	۱۶- سوءاستفاده سیاسی از سوی برخی گروه‌ها در برخورد با مفسدان اقتصادی
۲۱	۱۴,۷۰	۱۷- عدم مراقبت دائم مدیران از نفوذ فساد در سیستم تحت امر
۲	۱۰,۲۳	۱۸- عدم اقدام و برخورد به موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۷	۱۱,۷۷	۱۹- بیم از فرار سرمایه گذار باهدف مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲۵	۱۷,۰۷	۲۰- فضا سازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱۶	۱۳,۴۳	۲۱- زیر سؤال بردن بی‌جهت اشخاص و مسئولین در زمینه مفاسد اقتصادی
۶	۱۱,۶۲	۲۲- تهاجم علیه مبارزان مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های نظارتی و اجرایی
۱۲	۱۳,۰۰	۲۳- آلوده شدن مبارزان مفاسد اقتصادی به تخلف و فساد
۱۱	۱۲,۸۷	۲۴- نفوذ افراد مسئله‌دار به سیستم مبارزه با مفاسد اقتصادی
۳	۱۰,۶۳	۲۵- عدم آسیب‌شناسی منافذ بروز فساد در دستگاه‌های دولتی

با توجه به جدول شماره ۹ از آنجا که پرسش‌های شماره پنج با رتبه ۹,۵۷، هجده با رتبه ۱۰,۲۳، بیست و پنج با رتبه ۱۰,۶۳، نه با رتبه ۱۰,۸۵ و دو با رتبه ۱۱,۴۳ به ترتیب دارای کمترین رتبه می‌باشد، لذا از نظر مدیران اجرایی بیشترین اولویت موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای به ترتیب در این سؤالات می‌باشد و همچنین پرسش‌های شماره بیست با رتبه ۱۷,۰۷، سه با رتبه ۱۶,۴۸، ده با رتبه ۱۵,۰۰، هفت با رتبه ۱۴,۹۷ و هفده با رتبه ۱۴,۷۰ به ترتیب دارای بیشترین رتبه و کمترین اولویت می‌باشد.

بررسی سؤال سوم تحقیق:

بین پاسخ‌های مدیران نظارتی به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت وجود دارد؟

فرض صفر H_0 : اولویت‌های پاسخ‌های مدیران نظارتی به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای یکسان است.

فرض مخالف H_1 : دست کم پاسخ مدیران نظارتی به دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۱۲: آزمون فریدمن

۳۰	تعداد داده‌ها
۶۸,۰۱۳	مقدار آماره کای دو
۲۴	درجه آزادی
۰,۰۰۰	Sig

با توجه به جدول شماره ۱۲ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده کوچک‌تر از ۵ درصد است، فرض صفر رد می‌شود. یعنی بین نظرات مدیران نظارتی به بیست و پنج مانع شناسایی شده تفاوت معناداری وجود دارد و این اولویت‌ها یکسان نیستند. برای بررسی میزان اهمیت هر سؤال از نظر مدیران نظارتی به جدول زیر مراجعه می‌گردد:

جدول شماره ۱۳: بررسی اولویت پرسش‌ها از نظر مدیران نظارتی

اولویت	میانگین رتبه	گوبه‌ها
۹	۱۱,۷۰	۱- غفلت مسئولین
۴	۱۰,۵۷	۲- تجمل‌زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۳	۱۰,۴۵	۳- عدم مشارکت همه‌جانبه مردم
۱	۹,۸۰	۴- تعامل و همکاری قوای سه‌گانه
۶	۱۰,۷۳	۵- ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۸	۱۱,۶۵	۶- اطلاع دادرسی در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱۴	۱۳,۱۷	۷- افزون‌طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود
۱۱	۱۲,۵۰	۸- وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی
۲۲	۱۵,۶۸	۹- غیرشفاف بودن قوانین مربوط به نظارت بر فعالیت‌ها و معاملات کلان اقتصادی
۱۷	۱۳,۷۰	۱۰- انحصار قدرت و نفوذ در ید مسئولین دولتی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی
۲	۱۰,۴۲	۱۱- عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۱۰	۱۱,۹۵	۱۲- گسترش و ریشه‌دار شدن فساد به‌مرور زمان
۱۵	۱۳,۱۸	۱۳- عدم تشویق مدیران سالم و درستکار دولتی
۵	۱۰,۷۰	۱۴- وجود برخی فرصت‌های نابرابر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی و خصوصی
۱۸	۱۴,۴۰	۱۵- عدم تبلیغ کاربردی شعائر دینی در راستای خودسازی در دستگاه‌های دولتی
۲۴	۱۶,۲۴	۱۶- سوءاستفاده سیاسی از سوی برخی گروه‌ها در برخورد با مفسدان اقتصادی
۲۱	۱۵,۲۰	۱۷- عدم مراقبت دائم مدیران از نفوذ فساد در سیستم تحت امر
۱۶	۱۳,۵۵	۱۸- عدم اقدام و برخورد به‌موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۱۲	۱۲,۶۲	۱۹- بیم از فرار سرمایه‌گذار باهدف مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲۵	۱۶,۶۸	۲۰- فضاسازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۶	۱۱,۱۲	۲۱- زیر سؤال بردن بی‌جهت اشخاص و مسئولین در زمینه مفاسد اقتصادی

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۲۰	۱۵,۰۰	۲۲- تهاجم علیه مبارزان مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های نظارتی و اجرایی
۲۳	۱۶,۲۳	۲۳- آلوده شدن مبارزان مفاسد اقتصادی به تخلف و فساد
۱۹	۱۴,۸۸	۲۴- نفوذ افراد مسئله‌دار به سیستم مبارزه با مفاسد اقتصادی
۱۳	۱۲,۹۰	۲۵- عدم آسیب‌شناسی منافذ بروز فساد در دستگاه‌های دولتی

با توجه به جدول شماره ۱۱ از آنجا که پرسش‌های شماره چهار با رتبه ۹,۸۰، یازده با رتبه ۱۰,۴۲، سه با رتبه ۱۰,۴۵، دوبا با رتبه ۱۰,۵۷، چهارده با رتبه ۱۰,۷۰ به ترتیب دارای کمترین رتبه می‌باشد، لذا از نظر مدیران نظارتی بیشترین اولویت موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای به ترتیب در این سؤالات می‌باشد و همچنین پرسش‌های شماره بیست با رتبه ۱۶,۶۸، شانزده با رتبه ۱۶,۲۴، بیست و سه با رتبه ۱۶,۲۳، نه با رتبه ۱۵,۶۸ و هفده با رتبه ۱۵,۲۰ به ترتیب دارای بیشترین رتبه و کمترین اولویت می‌باشد.

بررسی سؤال سوم تحقیق:

بین پاسخ‌های نمایندگان به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای تفاوت وجود دارد؟ فرض صفر H_0 : اولویت‌های پاسخ‌های نمایندگان به پرسش‌های موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای یکسان است.

فرض مخالف H_1 : دست کم پاسخ نمایندگان به دو اولویت متفاوت است.

جدول شماره ۱۴: آزمون فریدمن

۳۰	تعداد داده‌ها
۷۰,۰۱۵	مقدار آماره کای دو
۲۴	درجه آزادی
۰,۰۰۰	Sig

با توجه به جدول شماره ۱۴ و نتیجه آزمون فریدمن به دلیل اینکه Sig محاسبه شده کوچک‌تر از ۵ درصد است، فرض صفر رد می‌شود. یعنی بین نظرات نمایندگان به بیست و پنج مانع شناسایی شده تفاوت معناداری وجود دارد و این اولویت‌ها یکسان نیستند. برای بررسی میزان اهمیت هر سؤال از نظر نمایندگان به جدول زیر مراجعه می‌گردد:

جدول شماره ۱۵: بررسی اولویت پرسش‌ها از نظر نمایندگان مجلس شورای اسلامی

اولویت	میانگین رتبه	گویه‌ها
۱۵	۱۳,۲۰	۱- غفلت مسئولین
۲۳	۱۶,۱۸	۲- تجمل‌زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۲۱	۱۵,۶۳	۳- عدم مشارکت همه‌جانبه مردم
۱۹	۱۴,۲۳	۴- تعامل و همکاری قوای سه‌گانه
۵	۱۱,۰۰	۵- ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۲۴	۱۶,۲۲	۶- اطاله دادرسی در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱	۹,۱۳	۷- افزون‌طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود
۱۴	۱۳,۱۳	۸- وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی
۶	۱۱,۰۵	۹- غیر شفاف بودن قوانین مربوط به نظارت بر فعالیت‌ها و معاملات کلان اقتصادی
۲۵	۱۶,۴۲	۱۰- انحصار قدرت و نفوذ در ید مسئولین دولتی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی
۳	۱۰,۴۵	۱۱- عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۱۳	۱۲,۹۵	۱۲- گسترش و ریشه‌دار شدن فساد به مرور زمان
۱۲	۱۲,۹۳	۱۳- عدم تشویق مدیران سالم و درستکار دولتی
۲۲	۱۵,۸۳	۱۴- وجود برخی فرصت‌های نابرابر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی و خصوصی
۱۱	۱۲,۸۵	۱۵- عدم تبلیغ کاربردی شعائر دینی در راستای خودسازی در دستگاه‌های دولتی
۹	۱۱,۵۲	۱۶- سوءاستفاده سیاسی از سوی برخی گروه‌ها در برخورد با مفسدان اقتصادی
۱۶	۱۳,۴۷	۱۷- عدم مراقبت دائم مدیران از نفوذ فساد در سیستم تحت امر
۲۰	۱۵,۲۵	۱۸- عدم اقدام و برخورد به‌موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۸	۱۱,۳۸	۱۹- بیم‌از فرار سرمایه‌گذار باهدف مبارزه با مفاسد اقتصادی
۲	۱۰,۳۵	۲۰- فضاسازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی
۱۰	۱۱,۸۷	۲۱- زیر سؤال بردن بی‌جهت اشخاص و مسئولین در زمینه مفاسد اقتصادی
۴	۱۰,۸۸	۲۲- تهاجم علیه مبارزان مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های نظارتی و اجرایی
۱۷	۱۳,۸۸	۲۳- آلوده شدن مبارزان مفاسد اقتصادی به تخلف و فساد
۱۸	۱۳,۹۷	۲۴- نفوذ افراد مسئله‌دار به سیستم مبارزه با مفاسد اقتصادی
۷	۱۱,۲۲	۲۵- عدم آسیب‌شناسی منافذ بروز فساد در دستگاه‌های دولتی

با توجه به جدول شماره ۱۳ از آنجا که پرسش‌های شماره هفت با رتبه ۹,۱۳، بیست با رتبه ۱۰,۳۵، یازده با رتبه ۱۰,۴۵، بیست و دو با رتبه ۱۰,۸۸ و پنج با رتبه ۱۱,۰۰ به ترتیب دارای کمترین

رتبه می‌باشد، لذا از نظر نمایندگان بیشترین اولویت موانع اجرایی شدن فرمان هشت ماده‌ای به ترتیب در این سؤالات می‌باشد و همچنین پرسش‌های شماره ده با رتبه ۱۶,۴۲، شش با رتبه ۱۶,۲۲، دو با رتبه ۱۶,۱۸، چهارده با رتبه ۱۵,۸۳ و سه با رتبه ۱۵,۶۳ به ترتیب دارای بیشترین رتبه و کمترین اولویت می‌باشد.

نتیجه‌گیری

مقایسه ده اولویت‌های برتر از نظر پنج گروه اصلی

در جدول زیر ده اولویت برتر که شامل دو اولویت برتر در هر گروه می‌باشد به نمایش گذاشته شده است:

جدول ۱۶- مقایسه کلی اولویت‌ها از نظر پنج گروه اصلی

رتبه	گروه	اولویت‌ها
۸,۹۷	علما	۱-تجمل زدگی زندگی برخی مدیران اجرایی و نظارتی
۹,۵۲	علما	۲-وساطت و اعمال نفوذ و قدرت در پرونده مفسدان اقتصادی
۱۰,۲۷	نخبگان	۳-زیرسؤال بردن بی جهت اشخاص و مسئولین در زمینه فساد اقتصادی
۱۰,۴۸	نخبگان	۴-عدم تشویق مدیران سالم و در ستکار دولتی
۹,۵۷	مدیران اجرایی	۵-ضعف قانون در برخورد با متخلفین و مفسدین اقتصادی
۱۰,۲۳	مدیران اجرایی	۶-عدم اقدام و برخورد به موقع و سنجیده با مفسدان اقتصادی
۹,۸۰	مدیران نظارتی	۷-تعامل و همکاری قوای سه گانه
۱,۴۲	مدیران نظارتی	۸-عدم تخصیص بودجه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی
۹,۱۳	نمایندگان	۹-فزون طلبی افراد در دستگاه‌ها که موجب فساد می‌شود.
۱۰,۳۵	نمایندگان	۱۰-فضاسازی رسانه‌ای و ایجاد جنجال و هیاهو در پرونده‌های مفسدان اقتصادی

فهرست منابع

۱. اسکاران، او.ما. (۱۳۸۵)، روش‌های تحقیق در مدیریت، ترجمه محمود شیرازی و محمد صائبی، انتشارات موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، چاپ چهارم.
۲. الوانی، سید مهدی. (۱۳۸۵)، مدیریت عمومی، نشر نی، چاپ بیست و هفتم.
۳. الوانی، سید مهدی. زرندی، سعید. عرب سرخی، ابوذر. (۱۳۸۹)، مؤلفه‌های تدوین استراتژی ملی مبارزه با فساد جمهوری اسلامی ایران، نشریه مدیریت دولتی، شماره ۴.
۴. احمدی، مرتضی، (۱۳۸۰)، مبارزه با فساد اداری در کشورهای در حال توسعه، ارائه‌شده در همایش نظارت و بازرسی.
۵. احمدی، مسعود، (۱۳۸۶)، مدیریت رفتار سازمانی: اصول، مبانی، نظریه‌ها و الگوهای کاربردی، انتشارات کوهسار، چاپ اول.
۶. استاپین هارست، ریک. آلریچ، مرتین. استروال، سورین. (۱۳۸۵)، مقدمه‌ای بر مبارزه پارلمان‌ها با فساد، ترجمه حاتم صادقی زیازی، مجله مجلس و پژوهش، شماره ۵۳.
۷. اسحاقی، سید حسین. (۱۳۸۴)، نگاهی به پدیده رانت و رانت جویی در ایران، مجله رواق اندیشه، شماره ۴۵.
۸. باردان، پراناب. (۱۳۷۸)، فساد اداری و توسعه، مجله برنامه‌بودجه، شماره ۴۲.
۹. باستانی پاریزی، محمد ابراهیم. (۱۳۳۷)، مبارزه با فساد، مجله یغما، شماره ۱۲۷.
۱۰. بی، ارل. (۱۳۸۱)، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، ترجمه رضا فاضل، تهران، نشر سمت، چاپ اول.
۱۱. بلالی، اسماعیل. فرامری، داود. (۱۳۸۰)، بررسی نظری مسئله فساد اداری، مجله حقوقی و قضایی دادگستری، شماره ۳۷.
۱۲. تقوی، علی. (۱۳۸۶)، تأثیر فرهنگ سازمانی بر فساد اداری، مجله تدبیر، شماره ۱۸۱.
۱۳. جابر انصاری، محمد رضا. (۱۳۸۳)، بررسی علل سازمانی فساد اداری از نظر کارکنان بخش دولتی در سطح شهرستان بروجرد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد، رشته مدیریت دولتی.
۱۴. جوهری، محمود. (۱۳۸۱)، فساد اداری، علل و عوامل آن، مجله تعاون، شماره ۱۳۱.
۱۵. حاجیانی، ابراهیم. (۱۳۸۹)، هویت اجتماعی و فساد اداری و مالی، مجله دانش ارزیابی، شماره ۳.
۱۶. حبیبی، نادر. (۱۳۷۵)، فساد اداری: عوامل مؤثر و روش‌های مبارزه، انتشارات وثقی، چاپ اول.

۱۷. خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۸)، روش تحقیق با رویکردی به پایان نویسی، انتشارات بازتاب، چاپ دوم.
۱۸. خیره، ولی اله. (۱۳۸۸)، نقش حکمرانی خوب در مبارزه با فساد و جرائم مالی، مجله دانش ارزیابی، شماره ۱.
۱۹. خداداد حسینی، سید حمید. فرهادی نژاد، محسن. (۱۳۸۰)، بررسی فساد اداری و روش های کنترل آن، مجله مدرس، شماره ۱.
۲۰. خدمتی، ابوطالب. (۱۳۸۴)، سیره حضرت علی (ع) در مبارزه با فساد اداری، مجله حوزه و دانشگاه، شماره ۴۵.
۲۱. خلفخانی، مهدی. (۱۳۸۸)، آسیب شناسی اجتماعی فساد اداری، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، چاپ اول.
۲۲. خنیفر، حسین. الوانی، سید مهدی. جندقی، غلامرضا. احمدی، گلناز. (۱۳۸۸)، بررسی عوامل رفتاری و ساختاری مؤثر در بروز فساد اداری در سازمان های دولتی، مجله دانش ارزیابی، شماره ۱.
۲۳. دانائی فرد، حسن. (۱۳۸۳)، استراتژی مبارزه با فساد: آیا فناوری اطلاعات فساد اداری را کاهش می دهد؟، فصل نامه مدرس علوم انسانی، شماره ۲.
۲۴. ذاکر صالحی، غلامرضا. (۱۳۸۸)، راهبردهای مبارزه با فساد اداری، انتشارات جنگل، چاپ اول.
۲۵. رابینز، استیفن پی. (۱۳۸۰)، مبانی رفتار سازمانی، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، چاپ هفتم.